

U okviru obeležavanja stogodišnjice Velikog rata na sceni Doma Omladine glumica Jugoslovenskog dramskog pozorišta Vesna Stanković, koja se potpisuje i kao autor teksta, u režiji Petra Stanojlovića, premijerno je izvela monodramu "Milunka". Pet godina kasnije, lik i delo ove heroine „epskih razmera“, oživljavano je iznova i iznova preko 180 puta, po Srbiji, ali i od Australije do Kanade.

Milunka Savić, o kojoj se donedavno nimalo ili vrlo malo znalo, rođena je na Vidovdan devedesetih godina prošlog veka u potkopaoničkom selu Koprivnica, sedam kilometara od Jošaničke Banje, opština Raška. Početkom Balkanskog rata 1912, umesto brata Miluna, prerusena u muškarca ova dvadesetogodišnja čobanica, postaje vojnik - dobrovoljac Drinske divizije, a u Bregalničkoj bici 1913., ranjena otkriva svoj pravi identitet. Za sedam godina vojevanja bila je devet puta ranjavanja i svojim herojstvom zadivila Evropu toga vremena. Odlikovana je dvanaest puta, između ostalog Karađorđevom zvezdom s mačevima, ordenom Francuske legije časti, Obilićevom medaljom za hrabrost, ruskim Krstom svetog Đorđa pobedonosca. Jedina je žena na svetu kojoj je dodeljen Francuski ratni krst s palmom. Posmrtni ostaci Milunke Savić su tek 2013. godine, preneti u Aleju velikana na beogradskom Novom groblju.

U Jošaničkoj Banji, heroini u čast 1995. godine podignut je spomenik u prirodnoj veličini, godine 2016. utemeljena manifestacija „Milunkini dani“, takođe u Jošaničkoj Banji, godinu dana kasnije obnovljena porodična kuća.

Vešto koristeći fragmente iz Milunkinog života, koji su samo kulise za dinamičnu jednočasovnu priču, na kojoj Vesna Stanković, ubedljivo, briljantno gradi lik Milunke, nesuđene čobanice, prototipa zdrave srpske seljačke pameti, sklone žrtvi, ali ne i sažaljenju, skromnog, a odvažnog ponašanja, „dubokog promisla“.

- Izvodila sam „Milunku“ i u njenom zavičaju, na prvim „Milinkinim danima“, na otvaranju njene Spomen kuće, dovoljno da se osećam kao da sam i sama iz tog kraja - kaže Vesna Stanković, rodom iz Homoljskih planina, glumica, pisac, reditelj, pedagog, jedan od osnivača i član pozorišne trupe Balkan Novi Pokret.

- Ljubav prema istoriji ispovocirala me je da se zainteresujem za lik Milunke Savić, kao i potreba da ispravim nepravde koje činimo našim velikanima, tako što jedne forsirama, a druge potpuno potiremo. U tom zaboravu sam našla potrebu da neke od njih izvučem iz zapečka. Uz Milunku su i vojvoda Živojin Mišić i njegova žena Lujza rođena Krikner, vojvoda Petar Bojović, oslobodilac Beograda 1918., koji je isto prošao tragičnu sudbinu, ali se o njemu najmanje zna od svih srpskih vojvoda, a ja sam sebi dala u zadatak da oživim sećanje na njih. Imam i konkretnu ponudu za još neke junake, ali dok projekat ne bude realizovan, dogovor je da se o

tome ne priča - obavestila je Vesna Stanković.

Privatno krhka, Vesna Stanković, zaogrnta Milunkinim likom, buja snagom i pokazuje, kako i sama sa smeškom priznaje, možda i svoju pravu prirodu. Postaje medijum dozvoljavajući heroini da na kratko zaposedne njeno telo, tek toliko da nam poveri svoju priču.

Vesna Stanković je deo monodrame „Milunka“ izvela i na 41. Međunarodnom sajmu turizma u Beogradu, u okviru nastupa Turističke organizacije Raška, promovišući manifestaciju „Milunkini dani“. Dok je govorila svoj monolog, nije bilo nijednog posetioca koji nije zastao i saslušao njen nastup do kraja.

